

Hekus

Bűnügyi magazin

Rendőrségi és rendészeti folyóirat

- A szóvivők nem születnek, hanem lesznek
- Jön az elektromos lábbilincs?
- „Fiatalság- mobilitás- biztonság”
- Hagyó mindent tagad

Megjelenik havonta | 2012. 9. szám | 210 Ft

Többek, mint testőrök

Lapunk készült az IBSSA- Nemzetközi Testőr és Biztonsági Szolgálatok Szövetsége együttműködésével

Nemzetközi elismerés Magyarországnak – Program a fiatalokért

Hazánk kilencedik európai uniós tagállamként részesült az Európai Közlekedésbiztonsági Tanács (ETSC) 2012. évi PIN-díjában, mellyel immár hatodik esztendeje a közúti biztonság területén kimagasló teljesítményt nyújtó országok erő-

2010-re vállalt 30 százalékos csökkenését már 2009-ben elérte a bázisévhez, 2001-hez képest. A balesetekben meghalt személyek száma tíz év alatt közel a felére csökkent hazánkban.

Az alapítás óta eltelt években díjazott országok után 2012-ben Magyarország kép-

tosságát értékelte az elvégzett munkát, illetve meghatározta a feladatokat. Mindezek visszaigazolják az elért eredményhez vezető út főbb intézkedéseit, a siker érdekében tett erőfeszítéseket és kijelölik a jövő feladatait.

Schváb Zoltán helyettes államtitkár kifejtette, hogy az

el. Magyarország 2011-ben regisztrált eredményeit, amelyet a PIN díj adományozása is fémjelez, a 2011-2013. évekre vonatkozó Közúti Közlekedésbiztonsági Akcióprogramjának időarányos teljesítésével érte el.

Magyarországon 1990. óta figyelhető meg pozitív

CYPRUS PRESIDENCY
OF THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION

feszítéseit ismerik el. A közúti közlekedési balesetek halálos áldozatainak száma 2001. óta 48 százalékkal csökkent. Magyarországon a tavalyi évben 2010-hez képest elért 14 százalékkal kevesebben haltak meg közlekedési balesetben, s ezzel az európai élmezőny tagja lett. A díjat odaítélő testület indoklásában kiemelte, az előrelépés különösen elismerésre méltó annak fényében, hogy Magyarország az uniós csatlakozást követően, 2004-ben vállalta az európai közlekedésbiztonsági célkitűzések teljesítését. Az utakon elhunyt személyek számában

viselői, dr. Felkai László, a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára és Schváb Zoltán, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium közlekedésért felelős helyettes-államtitkára, az ORFK-OBB társelnöke nemzetközi konferencián, ünnepélyes keretek között vették át a díjat. Ez Magyarország számára nagy megtiszteltetés, amit folyamatos balesetmegelőzési tevékenységgel sikerült elérni.

Felkai László a díj átvételét követően külön is hangsúlyozta a rendőri balesetmegelőzési tevékenység hatékonyabbá tételének fon-

ETSC szerepe kiemelkedően fontos, mert ablakot nyit a közlekedés biztonságának nemzetközi világára. Idézte prof. dr. Holló Péter megállapítását: a tanáccsal való együttműködés erősíti elkötelezettségünket a közlekedésbiztonság javítása mellett. A közlekedés világában nagyon fontos a megfogalmazott célok mellett a tervezhetőség, mert a közlekedésbiztonság tervezhető. Az Európai Bizottság (EB) arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a közös célokat nemzeti közúti közlekedésbiztonsági stratégiájuk megvalósításával éréjk

tendencia a közlekedésbiztonsági helyzet alakulásában. Huszonkét éve drámai képet mutatott a közúti közlekedésbiztonság, romlott a közlekedési morál: lazult a fegyelem, a szabályok betartása helyébe a durva, gyakran szándékos szabálysértések léptek. Magyarország az európai közlekedésbiztonsági rangsorban az utolsók között foglalt helyet. Míg 1990-ben még 2.432 ember vesztette életét közúti balesetben, a tavalyi évre ezt a megdöbbentően magas számot sikerült 638-ra, majdnem az egy-negyedére mérsékelni. En-

nek érdekében a megújult, 1992-ben alakult Országos Balesetmegelőzési Bizottság (OBB) óriási erőfeszítéseket tett. A rendőrség irányításával működő, közlekedésbiztonsági kérdésekben tanácsadó, javaslattevő, véleményező, koordináló szervezetként jelentős sikereket ért el a hazai közlekedésbiztonság területén.

„Fiatalság – mobilitás – biztonság” jelmonddal a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és az ORFK-OBB közlekedésbiztonsági rendezvényt szervezett a Zánkai Ifjúsági centrum közreműködésével – a ciprusi konferencia kísérő programjaként – augusztus 14-én.

A Cipruson, Nicosiában sikeresen zárult 4. Európai

Közlekedésbiztonsági Naphoz, illetve az ehhez a konferenciához kapcsolódva 8-18 éves korosztály részvételével megrendezett program célja: elősegíteni a fiatalok tudatos szerepvállalását a biztonságos közlekedésben. Megismerhették a fiatalok a közlekedésbiztonsági felhívásában foglaltakat, amely aktív szerepvállalásra ösztönzi a fiata-

lokot, az ifjúsági szervezetek tagjait.

A 2010. és a 2011-es túrák folytatásaként ebben az évben is augusztus 14-20. között „Határon Túra 2012.” jelmonddal ismét megrendezték a kerékpáros túrát. A résztvevő kerékpárosok 7 nap alatt a Vereckei-hágótól Budapestig, több mint 520 kilométer utat tettek meg. A túra valamennyi állomásán Schváb Zoltán, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium közlekedésért felelős helyettes államtitkárának, az ORFK-OBB társelnökének kezdeményezésére ismertették a fiataloknak szóló „közlekedésbiztonsági üzenetet”.

A különféle közlekedésbiztonsági akciók mellett a rendőrség folyamatosan kiemelt figyelmet fordít a fiatalokra, gyermekekre. Az ORFK-OBB által támogatott iskolarendőr programnak is köszönhetően a gyermekek közlekedésbiztonsága terén – nemzetközi viszonylatban is – jelentős sikereket könyvelhettünk el. A hatályos közlekedéspolitikai koncepció bázisára, azaz 2001. óta a közúti közlekedés-

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI ROVAT

si balesetben megsérült gyermekek száma mintegy 36 százalékkal 2461-ről 1581-re csökkent. A balesetben meghalt gyermekek vonatkozásában az adatok még „kedvezőbbek”. A 2001. évi 37 kis áldozattal szemben 2011-ben 12 gyermek vesztette életét közúti balesetben, mely csökkenés 68 százalékos! Sajnálatos tény, hogy 2012. év első nyolc hónapjában már 18 gyermek vesztette életét közúti közlekedési baleset következtében (12 utas, 2 kerékpáros, 4 gyalogos). Ezért a rendőrségnek a továbbiakban is kiemelten kell kezelnie a gyermekek közlekedésbiztonságát, illetve az ezzel kapcsolatos prevenciók tevékenységét.

Az előző tanévben „Az iskola rendőre” programban 2765 oktatási intézmény vett részt, a delegált rendőrök létszáma 2143 fő volt. Az ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság (a továbbiakban ORFK-OBB) a 2012/2013-as tanévben a budaörsi Herman Ottó Általános Iskolát választotta az „iskolarendőr tanévnyitó” helyszínül. Az elmúlt időszakban az iskola vezetése

kiemelt figyelmet fordított a tanulók közlekedésre nevelésére. A rendezvény keretében – az ORFK-OBB felajánlásából – az első osztályos tanulók közlekedésbiztonsági ajándécsomagot, valamint – Magyarországon először – láthatósági fényvisszaverő léggömböt kaptak. Idén szeptember hónapban – a napi oktatás kezdetének és befejezésének időszakában – kiemelt rendőri jelenléttel biztosít a rendőrség és a polgárőrség azon általános iskolák környékén, ahol ez közlekedésbiztonsági szempontból indokolt. Demonstratív jelenléttel kívánják elősegíteni a gyermekek biztonságos közlekedését, és ezeken a helyszíneken fokozott figyelmet fordítanak a gépjárművezetők jogkövető magatartására, különösen a kijelölt gyalogos-átkelőhely megközelítésére, továbbá a biztonsági öv és gyermekülés kötelező használatára.

A szakemberek október hónapban felkeresik az érintett általános iskolákat és osztályfőnöki órák keretében tájékoztatják a diákokat a közlekedés veszélyeiről, és a helyes közlekedési magatar-

tásról. Amennyiben az oktatási intézmény vezetője erre lehetőséget ad, az iskolarendőr fogadóórát is tart az adott iskolában.

A Rendőrség kiemelt feladatai között szerepel a kerékpárosok közlekedésbiztonságának javítása. A „Szuperbringa” programot, mely a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Nemzeti Közlekedési Hatóság, a Közlekedéstudományi Intézet, és az ORFK-OBB együttműködésében valósul meg a 2012/2013. tanévben is folytatni kívánjuk. Október hónaptól kezdődően az illetékes megyei kormányhivatal közlekedési felügyelőség szakembereivel közösen az oktatási intézményekben folytatjuk a gyermekek kerékpárjainak átvizsgálását. Amennyiben a jármű az előírásoknak megfelel, akkor a kerékpár vázára egy „Szuperbringa igazolást” (műszaki matricát) ragasztunk fel. Annak a gyermeknek, akinek kerékpárja nem felel meg a műszaki előírásoknak, egy szülőnek szóló tájékoztató levelet adunk át. Az előző tanévben 31 383 darab kerékpár került átvizsgálásra, melyből 10 256 (33 százalék)

felelt meg a fenti rendeletben foglaltaknak. A 2012/2013. tanévben a kerékpárok műszaki átvizsgálását célzó akciók során lehetőséget teremtünk a járművek egyedi azonosítóval történő ellátásra is (kerékpár gravírozás). A „Szuperbringa” program keretében az általános iskolásokat a kerékpározás szabályaival, a jármű technikai kezelésével is megismertetjük. A tanulók a felkészítés során elsajátíthatják az önálló, szabályos, biztonságos és kulturált kerékpáros közlekedéshez szükséges alapvető elméleti és gyakorlati ismereteket. A felkészítést egy elméleti és egy gyakorlati vizsgával zárul. A „Kerékpáros igazolvány” megszerzésének feltétele az önkéntes tanfolyam elvégzése, valamint az elméleti és a gyakorlati vizsgán legalább 80 százalékos teljesítmény elérése. A tananyag elsajátítására és a vizsga letételére egy tanév áll rendelkezésre. Az előző tanévben 17 345 tanuló vett részt a „Szuperbringa” vizsgán, melyből 10 025 fő (58 százalék) teljesítette az elméleti és gyakorlati követelményeket. ■

Fokozott erőfeszítések a halálos balesetek számának csökkentésére

Hazánkban 2011-től kezdődően újabb 10 éves periódus kezdődött a balesetek halálos áldozatai számának csökkentése érdekében. Az ezzel összefüggő komplex intézkedéssorozat közvetlen feladatait „a 2011-2013. közötti közlekedésbiztonsági akcióprogram” tartalmazza. Úgy is mondhatjuk, hogy a 2012-es év „mérőkövek” minősíthető a baleset megelőzésben. Tavaly a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Nemzeti Közlekedési Hatóság, az ORFK-OBK, a Közlekedéstudományi Intézet kezdeményezésével útjára indított „Élet úton” program célja: a közlekedők élethosszig tartó tanulásával a közlekedési rendszer jól felkészült együttmű-

ködni képes szereplőivé válnak. A kezdeményezéshez rövid idő alatt közel 30 vállalat, intézmény, civil szervezet csatlakozott. A kezdeményezés országos szintű közlekedésbiztonsági mozgalommá terebélyesedik. A társadalom, a közlekedők szinte minden rétegéhez kapcsolatot tudnak teremteni a programban résztvevők, mert bemutatókat, konferenciákat, vetélkedőket, versenyeket szerveznek fiatalok, kerékpárosok, motorosok, járművezetők részére. A közlekedésbiztonsági nyílt napjaik állandó résztvevői a gyalogosan közlekedők. A program meghirdetésének egy éves évfordulójára alkalmával emlékünnepségen bejelentették, hogy újabb 11 szervezet csatlako-

zott a programhoz. A teljesség igénye nélkül feltétlenül ide kívánkozik megemlíteni az ORFK-OBK több éve sikeres programjainak a folytatását, mint például: az iskolarendőr program, az iskolai tanulmányi versenyek, az iskolakupa kerékpáros versenyek, a szuperbringa program, sorolhatnánk tovább az akciókkal és közlekedésbiztonsági kampányokkal bővítve a „sokszínű” programsorozatot.

Tény, hogy Magyarország közlekedésbiztonsága 1990. a „mélypont óta” tendencia jelleggel folyamatosan javult. A halálos baleseti áldozatok számának csökkentését, a közlekedés biztonságát „komplex” módon befolyásoló fejlesztésekkel lehet fenntartani, amelynek két fő

területre kell összpontosítani: folyamatosan javulni kell a közlekedő ember felkészültségének, magatartásának, a közlekedési feltételrendszernek. A rendőrség fokozott közúti ellenőrzései hatékonyak. Az országos rendőr főkapitány által elrendelt fokozott rendőri jelenlét augusztus 10-20. közötti időszakában ezt jól érzékelteti. A tett intézkedések összesítései a következőkre hívják fel a figyelmet: 52.835 ittassági ellenőrzést tartottak, 834 esetben sikerült ittas vezetőket a forgalomból kiszűrni. Kérdezhetjük, feladhatjuk-e a „0” toleranciás elveinket? Még realisabb a kép, ha közülük 385-en személygépkocsi vezetőként, 365-en pedig kerékpáros-

ként vettek részt a forgalomban. A biztonsági övet 981-en nem kötötték be. A sebességre vonatkozó szabályokat 26.282 esetben szegték meg.

Jelentős előrelépést hozott a felelősség elvének bevezetése, az alkoholfogyasztás kapcsán a zéró tolerancia elvének meghirdetése, az előéleti pontrendszer és a helyszínbírságolási szabályok szigorítása. Módosultak a közigazgatási bír-

Kiemelt figyelem irányul a motorkerékpárosok, a kerékpárosok szabálykövető magatartásának elősegítésére, a közúti közlekedés legvédtelenebb résztvevőire, a gyermekek, az időskorú emberek biztonságának javítására. Fontos feladat az uniós tagállamok közötti információcseréjének javítása, a külföldön honos állampolgár által elkövetett közúti szabálysértések miatt kiszabott bírságok „behajtá-

vetési hajlandóság növelésével. A program legfontosabb „szakmapolitikai pillére” az emberi magatartás megváltoztatása. A közúti közlekedési balesetek túlnyomó része hibás emberi cselekvésekre, tényezőkre vezethető vissza. Vagyis az emberi tényezők szerepének az átalakítása, fejlesztése a legfontosabb feladat. Kiemelt szerepet kap a stratégiában a közlekedésre nevelés programjának a jár-

ságolásra vonatkozó szabályok: a rendőrség egzakt értékek alapján szankcionál. A közúti közlekedésről szóló törvény módosítása lehetőséget nyújt a külföldi rendszámmal közlekedő gépjárművek vezetőinek hatékonyabb felelősségre vonására. A legsúlyosabb jogsértések esetén a járművet a közúti ellenőrzés alkalmával a bírság behajtása érdekében – külön határozat nélkül – vissza lehet tartani. A korábbinál szigorúbb normákat tartalmaz az új szabálysértési törvény.

sának” egységes szabályozására. El kell érni, hogy a közlekedés résztvevői belássák: a közlekedési szabályok a saját és a többi résztvevő biztonságát szolgálják. A tervezett közlekedésbiztonsági intézkedések végrehajtása feltételezi, hogy egy európai színvonalú, a biztonságot minden egyéb szempont elé helyező közlekedési rendszer jön létre Magyarországon. Hosszú távon lényegesen jobb közlekedési magatartás kialakulása várható a közlekedésre nevelés javításával és az általános „közlekedés specifikus” szabálykö-

művezető-képzés, vizsgáztatás megújítása, a biztonságos közlekedéshez szükséges ismeretek szintjének növelése. Hasonló fontossággal bír a közlekedők rendszeres aktuális tájékoztatása a közlekedésbiztonság helyzetéről, a közlekedés veszélyeiről, a jogsértő magatartások következményeiről, a jogszabályi változásokról. Az elérendő cél a programon belül a közlekedési infrastruktúra fejlesztésében és üzemeltetésében a biztonsági szempontok fokozott érvényesülése a közlekedés feltételéhez, a

közlekedők kívánalmaihoz való igazítása, vagyis: egy harmonikus emberközpontú „háttér” kialakítása. Az akcióprogram külön kiemeli a balesetmegelőzési oktatás fejlesztését, a nemzetközi oktatás eredményeinek hazai adaptálásának fontosságát. Az intézkedések megalapozásához jól koordinált és támogatott vizsgálatok és elemzések szükségesek. Ennek ki kell terjednie a tett intézkedések, akciók, kampányok bevalásának vizsgálatára.

Kemenes Miklós